

סנהדרין יא

עניין: בת קול

תוספות

בת קול. יש אומרים שלא היו שומעין קול היוצא מן השמים אלא מתוך אותו קול יוצא קול אחר כמו פעמים שאדם מכה בכח ושומע קול אחר היוצא ממנו למרחוק ואותו קול היו שומעין ללכת קורין אותו בת קול: **מפני הדרכים והגשרים.** והאי דלא חשיב

מהר"ל חידושי אגדות

יצא בת קול. ולא אמר (שם י"א ע"א). פעם אחת יצא קול מן השמים היו מסובין בעליית בית שזה איגו דומה למה גוריה ביריתו ונתנה עליהם שנאמר בכל מקום קול בת קול מן השמים וכו'. ה' כי דבר זה פירושו כי

נולד מן השמים דבר זה ואין כאן לא דבור ואמירה, שכל אמירה ודבור הוא שמדבר לאחר לנוכח, אבל כאן נולד ונגזר מן השמים דבר זה. ולכך נקרא בת קול כלומר תולדה זה שנולד ונגזר מן השמים כך. ולא נקרא בן קול, כי הבת מיוחסת יותר לתולדה מן הבן, כי אע"ג שהבן נולד מתיחס בעצמו לפועל, אבל הבת מתיחסת בעצמו ג"כ לתולדה אשר אחד מוליד אותה, כי כל נקיבה אינה פועלת עד שהבת היא תולדה לגמרי, ור"ל שנולד ובא קול מן השמים דבר זה נקרא [בת] קול.

מהר"ץ חיות

נ"ב ע"י סוף (מגילה לב ע"א) מנין שמתמסין צבת קול שנאמר ואזניך תשמענה דבר מאחריך ראינו דבת קול היינו קול הצרה וכן אמרו שם והוא דאמר הן הן וכן אמרין במדרש סוף פ' יתרו אר"ל כשאדם מדבר יש לקולו צת קול ועוד מקרי צת קול היינו ששאלין את יוהא פסוק לי פסוקיך והוא אומר הפסוק מה שלמד בקדר הפרשה ואם יש לו יחס וערך מה עם הענין אשר חפץ לדעת ועושה כן מיקרי הילוך אחר שמיעת צ"ק. עיין ירושלמי פ"ו דשבת ר"י ור"ל הוי מתחמדין מחמי אפי דשמואל אמרו נלך בחר שמיעת צת קול עזריה קומי סידרי שמעיה קליה דטליא ושמואל מת וצ"ס (חולין לו ע"ב) נזכר ענין זה לענין סי' וע"י חידושים לסנהדרין מכונה חמרי וחיי וצ"ס נדפסו חידושי הראשונים והוצא צ"ס הרא"ש דמפ"ו מיקרי צת קול מפני שיוצא צמדה ואין כל אדם שומעו אלא הראוי לשומעו עכ"ל אולי מפרש צת לשון מדה כמו שמלנו מדת הצת אלפים צת יכיל ועיין רש"י (סוטה לג ע"א) שאני צת קול דלאשמעין עצידיא אולם ככל אלו לא נזכר רק צת קול סתם אכן היכא נזכר צת קול מן השמים צודאי אין לפרש על קול הצרה של בני אדם המדברים ואני כתבתי צוה מאמר מיוחד לזכר כ"מ אשר נמלא צ"ס לשון זה ואכ"מ:

(מהר"ץ חיות)

רבינו בחיי פרשת וזאת הברכה

דברים לג, ח

ודע כי ארבע מדרגות הן בנבואה, בת קול, אורים ותומים, רוח הקדש, נבואה, וכלן מדרגות חלוקות זו למעלה מזו וכלן נמשכות מן המדה הנקראת צדק, וזהו (איוב כט) צדק לבשתי וילבשני. אמנם דעת הרמב"ן ז"ל באמרו כי היא מדרגה ממדרגות רוח הקדש, כי רוח הקדש גדולה מכלן וסדר המעלות לדעתו מלמעלה למטה כך הם, רוח הקדש, נבואה, אורים ותומים, בת קול. ואורים ותומים למעלה מבת קול, בת קול האחרונה ולמטה מכלן, ולכך אין משגיחין בבת קול לסתור דברי הנבואה. ומה שאנו קורין הנבואה רוח הקדש

תויו"ט יבמות טז, ו

דלמא צרה הואי ומכוונת לקלקלה. גמרא: בת קול. לשון הר"ב שמעו קול צווחת וכ"כ רש"י ונ"ל שהוא שם מושאל מצת קול שזכר הרבה פעמים בדברי ר"ז שהוא קול שנשמעו צו לאחר שפסקה הנבואה והוא קול מחודש לשעמו מהנבואה יתברך להודיע סודו ליראיו ואותו קול קראוהו צת קול. וכתבו התוספות צ"ק דמסתמא סנהדרין ד' י"א ונ"ל י"א שלא היו שומעים קול היוצא מן השמים אלא מתוך אותו קול יוצא קול אחר כמו פעמים שאדם מכה בכח ושומע קול אחר היוצא ממנו למרחוק ואותו קול היו שומעין ללכת קורין אותו בת קול ע"כ ולי נראה שנקרא צת קול לפי שאינו קול לו קול אלאו כמו שנאמר (נמדר ז') ושמע את הקול מדבר אליי שזהו נבואה ממע אצל קול זה שאנו צו הוא מעיניו ודוגמתו במדריגה למטה ממנו ולכן קראוהו צת קול שהיא הצת לאציה ולמשות כחה לא קראוהו צת קול אלא צת קול ועל זה הדרך אמר משה רבינו עליו השלום (שם י"א) ואם ככה את עושה לי